مجله اقتصادی
شماره‌های ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۹۶، صفحات ۲۲-۵

چشم‌انداز تحولات عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۸ میلادی

حسن یوسفی
کارشناس ارشد علوم اقتصادی
Email: h.yousefi1400@gmail.com

بر اساس گزارش ماهانه سازمان اوپک از بازار نفت خام در ماه اوت ۲۰۱۷ میلادی، قیمت سبد نفتی اوپک در ماه اوت سال جاری با ۲/۷ دلار افزایش در هر بشکه (معادل ٦ درصد) افزایش نسبت به ماه قبل به ٤٩/٦ دلار در هر بشکه رسید. پیش‌بینی می‌شود تقاضای جهانی نفت خام در سال ۲۰۱۷ میلادی نسبت به سال قبل از آن ۱/٤ میلیون بشکه در روز افزایش داشته و از ۹٥/٤ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱٦ میلادی به ۹٦/۸ میلیون بشکه در روز طی سال ۲۰۱۷ میلادی برسد. در این میان، میانگین کل تولید نفت خام اوپک طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی ۳۲/۳ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به سال گذشته ٤۱۱ هزار بشکه در روز کاهش داشته است. عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک نیز در سال ۲۰۱۷ میلادی به‌طور میانگین ۵۷/۸ میلیون بشکه در روز گزارش شده است که حاکی از افزایش حدود ۷۸ هزار بشکه در روز نسبت به سال گذشته است. در مجموع تراز عرضه و تقاضای نفت خام طی دو فصل نخست سال ۲۰۱۷ میلادی حاکی از مازاد عرضه نفت خام به میزان ٤۰۰ هزار بشکه در روز در بازار است.

واژگان کلیدی: نفت خام، عرضه و تقاضا، اوپک.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

۱. مقدمه

گزارش حاضر بر اساس گزارش ماهانه سازمان کشورهای صادرکننده نفت خام (اوپک) از بازار نفت در ماه سپتامبر سال ۲۰۱۷ میلادی[1] تهیه شده است. در این گزارش ابتدا روند قیمت نفت خام از ابتدای سال ۲۰۱۷ میلادی مورد بررسی قرار گرفته است. سپس چشم‌انداز رشد اقتصادی جهان و کشورهای منتخب در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی بررسی شده و در ادامه ارزش دلار آمریکا در مقابل ارزهای اصلی و همچنین تورم و رابطه آن‌ها با قیمت‌های نفت مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش بعدی، چشم‌انداز تقاضای نفت خام جهان و چشم‌انداز عرضه نفت خام کشورهای عضو و غیرعضو اوپک و نهایتاً تراز عرضه و تقاضای نفت خام در بازار جهانی تا سال ۲۰۱۸ میلادی ارائه شده است.

۲. تحولات قیمت نفت خام در سال ۲۰۱۷ میلادی

قیمت نفت خام سبد اوپک در ماه اوت برای دومین ماه پیاپی افزایش یافت و به ۴۹/۶ دلار در هر بشکه رسید، که نشان‌دهنده افزایش ۶ درصدی (معادل ۲/۷ دلار در هر بشکه) نسبت به ماه قبل بود. البته این افزایش بیشترین درصد افزایش ماهانه در سال جاری محسوب می‌شود. بهبود قیمت جهانی نفت خام بیشتر مرهون تعدیل داوطلبانه کشورهای عضو و غیرعضو اوپک در عرضه نفت است. میانگین قیمت نفت خام سبد اوپک طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۰/۹ درصد معادل ۱۱/۷ دلار افزایش داشته و به سطح ۴۹/۷ دلار در هر بشکه رسیده است.

در این میان قیمت نفت خام برنت در ماه اوت ۲۰۱۷ میلادی با ۳/۲ دلار افزایش نسبت به ماه گذشته به سطح ۵۱/۷ دلار در هر بشکه رسید. متوسط قیمت هر بشکه نفت خام برنت در هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۶ میلادی ۴۱/۳ دلار بود که با ۲۴/۲ درصد افزایش به ۵۱/۳ دلار در هر بشکه در مدت مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی رسید. لازم به توضیح است قیمت نفت خام پایه آمریکا[2] نیز از ۴۶/۷ دلار در هر بشکه در انتهای ماه ژوئیه ۲۰۱۷ میلادی با ۱/۴ دلار (۲/۹ درصد) افزایش به ۴۸دلار در هر بشکه در ماه اوت رسید. در ضمن متوسط قیمت هر بشکه نفت خام پایه آمریکا طی هشت ماه

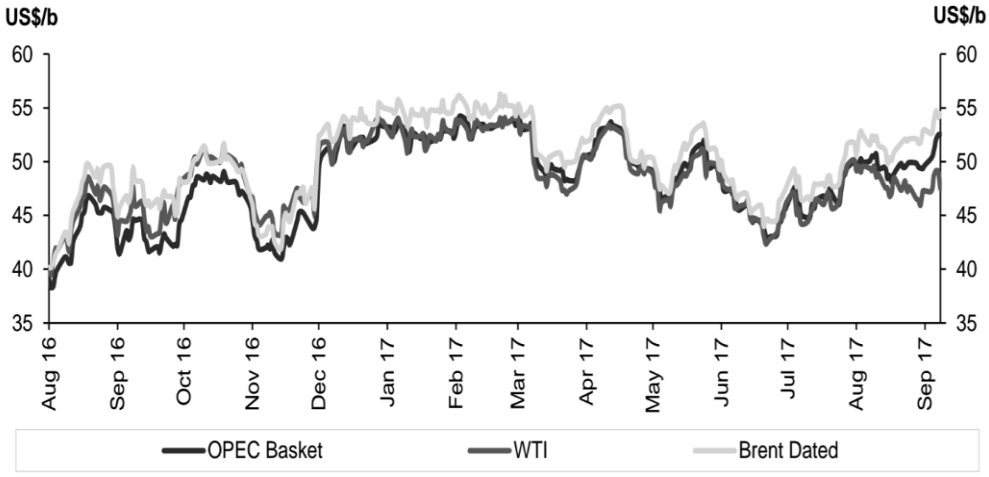
1. OPEC Monthly Oil Market Report september 2017.

۲. WTI نفت خام وست تگزاس اینترمدیت

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

نخست سال ۲۰۱۷ میلادی با ۲۰/۵ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل (۴۰/۹ دلار در هر بشکه) به ۴۹/۳ دلار در هر بشکه رسید.

میانگین قیمت نفت خام سنگین ایران در ماه اوت ۲۰۱۷ میلادی حدود ۴۸/۷ دلار در هر بشکه گزارش شده که نسبت به ماه گذشته (۴۶ دلار در هر بشکه) ۵/۸ درصد (معادل ۲/۷ دلار) افزایش داشته و نسبت به ماه اوت سال قبل (۴۲/۲ دلار در هر بشکه) ۱۵/۴ درصد با افزایش ارزش مواجه بوده است. نمودار (۱) روند روزانه قیمت سبد نفتی اوپک، نفت خام پایه آمریکا و قیمت نفت خام موعددار برنت را از اوایل ماه اوت سال ۲۰۱۶ تا اوایل ماه سپتامبر ۲۰۱۷ میلادی نشان می‌دهد.

نمودار ۱. تحولات قیمت نفت خام در یک سال منتهی به ماه اوت ۲۰۱۷ میلادی (بشکه/ دلار)

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

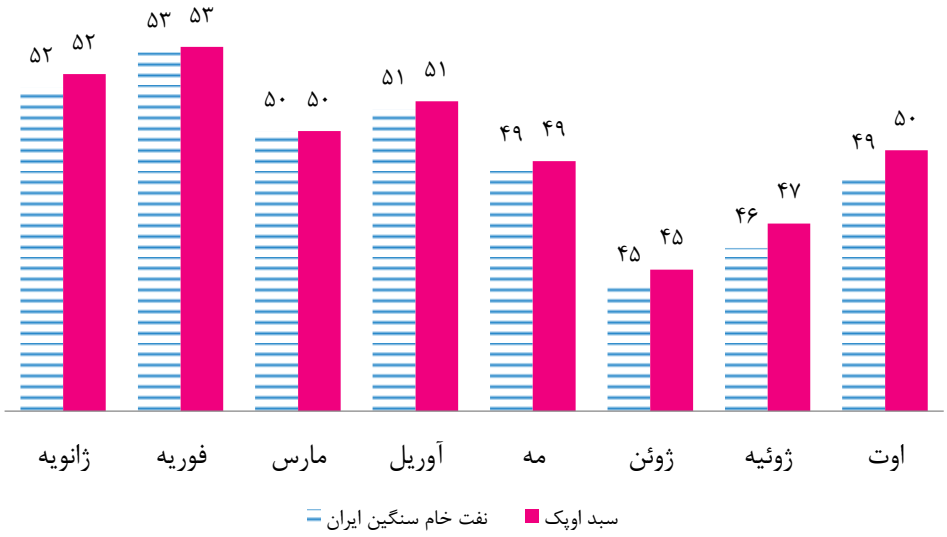
جدول ۱. متوسط قیمت نفت خام‌های شاخص (دبی، برنت، وست تگزاس و سبد نفتی اوپک) و نفت خام سنگین ایران طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی (بشکه/دلار).

	شرح	دبی	برنت	وست تگزاس	نفت خام سنگین ایران	سبد اوپک
۲۰۱۶	اوت	۴۳/۶	۴۵/۹	۴۴/۸	۴۲/۲	۴۳/۱
۲۰۱۷	ژانویه	۵۳/۷	۵۴/۶	۵۲/۵	۵۱/۹	۵۲/۴
	فوریه	۵۴/۴	۵۵/۱	۵۳/۴	۵۳/۲	۵۳/۴
	مارس	۵۱/۲	۵۱/۶	۴۹/۶	۵۰/۳	۵۰/۳
	آوریل	۵۲/۳	۵۲/۶	۵۱/۱	۵۱/۱	۵۱/۴
	مه	۵۰/۵	۵۰/۵	۴۸/۶	۴۹	۴۹/۲
	ژوئن	۴۶/۴	۴۶/۴	۴۵/۲	۴۴/۶	۴۵/۲
	ژوئیه	۴۷/۶	۴۸/۵	۴۶/۷	۴۶	۴۶/۹
	اوت	۵۰/۲	۵۱/۷	۴۸	۴۸/۷	۴۹/۶
متوسط قیمت هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷		۵۰/۷	۵۱/۳	۴۹/۳	۴۹/۳	۴۹/۷
متوسط قیمت هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۶		۳۸/۶	۴۱/۳	۴۰/۹	۳۶/۶	۳۸
درصد تغییرات متوسط قیمت نفت خام طی هشت ماهه نخست ۱۷-۲۰۱۶		۳۱/۳	۲۴/۲	۲۰/۵	۳۴/۷	۳۰/۸
درصد تغییرات متوسط قیمت نفت خام در اوت ۲۰۱۷ نسبت به اوت ۲۰۱۶		۱۵/۱	۱۲/۶	۷/۱	۱۵/۴	۱۵/۱
درصد تغییرات متوسط قیمت نفت خام در اوت نسبت به ژوئیه ۲۰۱۷		۵/۶	۶/۵	۲/۹	۵/۸	۵/۷

Source: OPEC Monthly Oil Market Report September 2017.

بررسی تغییرات قیمت نفت خام سنگین ایران با قیمت سبد نفتی اوپک طی بازه زمانی ۸ ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی در نمودار (۲) نشان می‌دهد همواره قیمت نفت خام سنگین ایران پایین‌تر از قیمت سبد نفتی اوپک بوده است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

نمودار ۲. روند قیمت‌های سبد نفت اوپک و نفت خام سنگین ایران طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ (بشکه/دلار)

۳. چشم‌انداز اقتصاد جهان

رشد اقتصاد جهانی در ماه‌های اخیر تقویت شده و اکثر اقتصادهای اصلی جهان رشد مثبتی را برای سال جاری نشان می‌دهند که انتظار می‌رود این روند تا سال ۲۰۱۸ میلادی نیز ادامه داشته باشد. با توجه به رشد فراتر از انتظار مشاهده‌شده اخیر، در خصوص اقتصاد کشورهای عضو OECD رشد جهانی برای سال ۲۰۱۷ میلادی مورد بازنگری مثبت قرار گرفت و ۳/۵ درصد پیش‌بینی شد. این در حالی است که پیش‌بینی رشد اقتصادی برای سال ۲۰۱۸ میلادی در سطح ۳/۴ درصد باقی ماند.

رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو OECD در سال ۲۰۱۷ میلادی مورد بازنگری مثبت قرار گرفت و ۲/۲ درصد پیش‌بینی شد. این در حالی است که پیش‌بینی رشد اقتصادی این کشورها برای سال ۲۰۱۸ میلادی بدون تغییر همچنان در سطح ۲ درصد باقی مانده است. علت افزایش رشد اقتصادی کشورهای عضو OECD به واسطه رشد قوی در اقتصاد کشورهای حوزه یورو و ایالات متحده است که در نیمه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی با آن مواجه بوده‌اند. اقتصادهای نوظهور نیز از عملکرد مناسبی برخوردار بوده‌اند. رشد اقتصادی چین در نیمه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی فراتر از انتظار بود و پیش‌بینی می‌شود برای سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی به ترتیب به رشد اقتصادی ۶/۷ و ۶/۳ درصد برسد. رشد اقتصادی هند در نیمه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی به‌طور منفی تحت تأثیر

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

اصلاحات ساختاری اعمال‌شده در این کشور قرار گرفت، اما انتظار می‌رود که رشد اقتصادی سال ۲۰۱۷ میلادی هند در سطح ۶/۹ درصد باقی بماند و در سال ۲۰۱۸ میلادی به واسطه اصلاحات ساختاری صورت گرفته تا سطح ۷/۵ درصد افزایش داشته باشد. پیش‌بینی می‌شود روسیه و برزیل روند بهبود اقتصادی خود را ادامه دهند و انتظار می‌رود به ترتیب در سال ۲۰۱۷ میلادی رشد ۱/۵ و ۰/۵ درصدی و در سال ۲۰۱۸ میلادی رشد ۱/۴ و ۱/۵ درصدی را تجربه کنند. هرچند این پیش‌بینی‌ها به تحولات قیمت و سیاست‌های بازار کالاهای خام و انتخابات ریاست جمهوری سال جاری هر دو کشور بستگی دارد.

با توجه به پیش‌بینی تداوم بهبود رشد اقتصادی در نیمه دوم سال ۲۰۱۷ میلادی، انتظار بر این است سطوح رشد اقتصاد جهانی سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی در ادامه سال جاری مجدداً مورد بازنگری مثبت قرار گیرد. اما به‌طور هم‌زمان، چالش‌های رشد اقتصادی نیز پابرجاست که مهم‌ترین آن‌ها تحولات سیاسی جهان و تصمیمات سیاست‌گذاران پولی به‌ویژه در ایالات متحده و کشورهای حوزه یورو است. نکته حائز اهمیت دیگر در این زمینه، سطح بالای بدهی‌ها در برخی از اقتصادهای بزرگ جهان است. موضوعی که اگر نرخ‌های بهره به‌خصوص در ایالات متحده به افزایش خود ادامه دهند احتمالاً نیاز به توجه بیشتری دارد. در انتها ذکر این نکته ضروری است که تداوم ثبات در بازار کالاهای خام، به‌ویژه نفت، برای بهبود رشد اقتصاد جهانی یک امر ضروری است.

جدول ۲. نرخ رشد اقتصادی برخی مناطق جهان طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ میلادی (درصد).

شرح	جهان	OECD[1]	آمریکا	ژاپن	کشورهای حوزه یورو	چین	هند	برزیل	روسیه
۲۰۱۷*	۳/۵	۲/۲	۲/۱	۱/۴	۲/۱	۶/۷	۶/۹	۰/۵	۱/۵
۲۰۱۸*	۳/۴	۲	۲/۲	۱/۲	۱/۸	۶/۳	۷/۵	۱/۵	۱/۴

Source: OPEC Monthly Oil Market Report September 2017.

*پیش‌بینی

۱. کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه

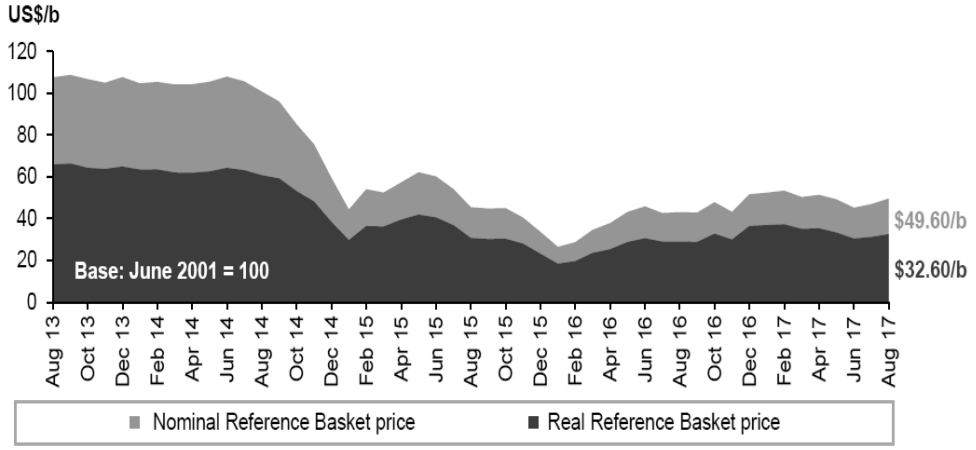
[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

٤. تأثیر دلار و تورم بر روی بازار نفت

ارزش دلار در ماه اوت، هم در برابر ارزهای اصلی رقیب و هم در برابر ارزهای نوظهور به‌طور عمومی کاهش یافت. مهم‌ترین عامل این کاهش، انتظارات مبنی بر افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو ایالات متحده بوده است. به‌طور میانگین ارزش دلار در مقابل یورو ۲/۴ درصد در مقایسه با سال گذشته و ۱۰/۷ درصد نسبت به ماه دسامبر گذشته کاهش یافته است. بخشی از تضعیف دلار در مقابل یورو ناشی از برنامه‌های حذف قسمتی از سیاست پولی مربوط به بخش مسکن است که انتظار می‌رود در نشست آتی بانک مرکزی اروپا اعلام شود. همچنین ارزش دلار در مقابل ین ژاپن نسبت به ماه گذشته ۲/۲ درصد کاهش داشته که عمده این کاهش ناشی از نااطمینانی به‌وجودآمده از تنش در شبه‌جزیره کره است.

به‌طور میانگین ارزش دلار در مقابل یوآن چین در ماه اوت نسبت به ماه پیش ۱/۴ درصد و نسبت به ماه دسامبر گذشته ۳/۵ درصد کاهش داشته است. عمده این کاهش ناشی از افزایش ذخایر بین‌المللی چین از ماه فوریه است.

برحسب قیمت‌های اسمی، ارزش سبد نفت خام اوپک نسبت به ماه گذشته ۲/۷ دلار یا ۵/۷ درصد افزایش یافت و از ۴۶/۹ دلار در هر بشکه در ماه ژوئن به ۴۹/۶ دلار در هر بشکه در ماه اوت رسید. برحسب قیمت‌های واقعی پس از محاسبه تورم و نوسانات ارز، ارزش سبد نفت خام اوپک از ۳۱/۲ دلار در هر بشکه به ۳۲/۶ دلار در هر بشکه افزایش یافت (بر پایه قیمت‌های ژوئن ۲۰۰۱ معادل ۱۰۰ واحد).

نمودار ۳. اثر تورم و نوسانات ارز روی قیمت سبد نفتی اوپک (بشکه/دلار)

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

۵. چشم‌انداز تقاضای جهانی نفت خام

رشد تقاضای جهانی نفت خام برای سال جاری ۱/۴ میلیون بشکه در روز تخمین زده می‌شود که به خاطر عملکرد فراتر از انتظار فصل دوم سال ۲۰۱۷ میلادی در کشورهای اروپایی و آمریکایی عضو OECD، این رقم (در مقایسه با پیش‌بینی ماه اوت) ۵۰ هزار بشکه در روز تجدیدنظر مثبت داشته است. لذا کل مصرف جهانی نفت خام از ۹۵/۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۶ میلادی به ۹۶/۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۷ میلادی خواهد رسید. در این میان سهم کشورهای OECD از میزان کل تقاضای جهانی نفت خام در سال ۲۰۱۷ برابر ۴۸/۷ درصد، سهم کشورهای در حال توسعه ۳۳/۱ درصد و سهم چین ۱۲/۶ درصد است.

رشد تقاضای جهانی نفت خام برای سال ۲۰۱۸ میلادی نزدیک به ۷۰ هزار بشکه در روز نسبت به گزارش ماه پیش سازمان اوپک تجدیدنظر مثبت داشته است و انتظار می‌رود رشد تقاضای نفت خام ۱/۴ میلیون بشکه در روز باشد. بیشتر این افزایش تقاضا ناشی از افزایش ۳/۵ درصدی تقاضای کشور هند و ۲/۹ درصدی تقاضای کشور چین است. ازنظر حجم نیز، بیشتر این افزایش تقاضا ناشی از افزایش تقاضای کشورهای در حال توسعه با ۶۳۰ هزار بشکه افزایش تقاضا نسبت به سال قبل است. شایان ذکر است کل مصرف جهان برای سال ۲۰۱۸ میلادی ۹۸/۱ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی می‌شود.

۵-۱. تقاضای نفت خام کشورهای عضو OECD

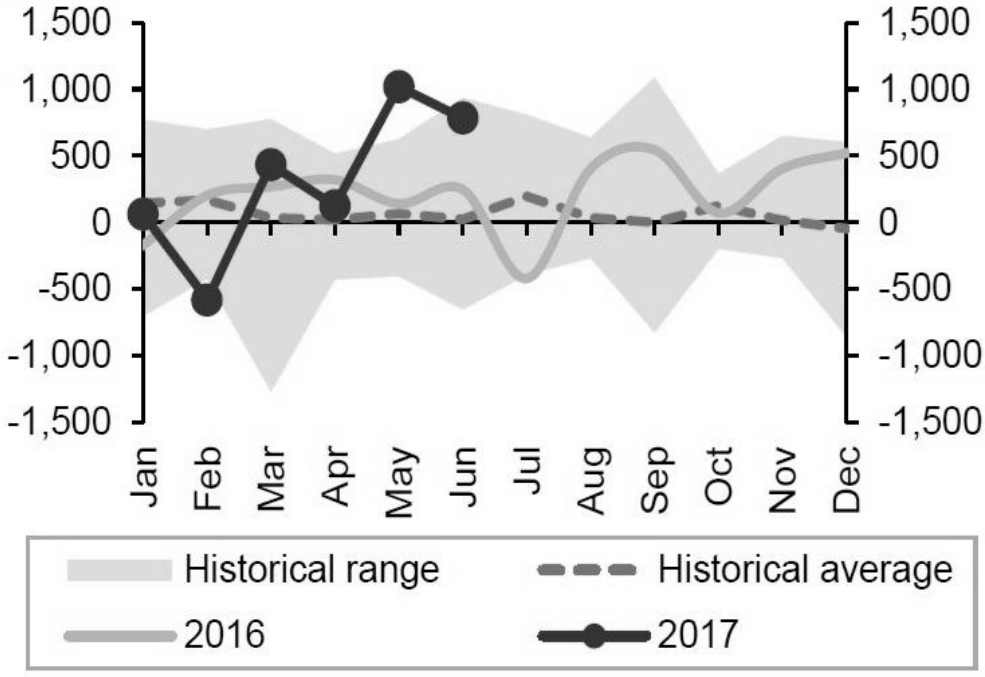
تقاضای نفت خام کشورهای عضو OECD از روند نسبتاً افزایشی برخوردار است. به‌طوری‌که انتظار می‌رود تقاضای نفت این کشورها از ۴۶/۸ میلیون بشکه در روز طی سال ۲۰۱۶ میلادی به ۴۷/۲ میلیون بشکه در روز طی سال ۲۰۱۷ میلادی افزایش یابد (معادل ۳۷۰ هزار بشکه). در ادامه این روند، برآوردها از افزایش تقاضای ۲۵۰ هزار بشکه در روز نفت خام این کشورها در سال ۲۰۱۸ میلادی حکایت دارند و انتظار می‌رود تقاضای نفت خام این کشورها به ۴۷/۵ میلیون بشکه در روز برسد. لازم به توضیح است، سهم کشورهای آمریکایی و اروپایی عضو OECD در سال ۲۰۱۷ میلادی از افزایش تقاضای نفت خام کشورهای OECD، به ترتیب ۶۲/۲ درصد و ۴۰/۵ درصد است.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

۵-۲. تقاضای نفت خام کشورهای آمریکایی عضو OECD

انتظار می‌رود در سال ۲۰۱۷ میلادی تقاضای نفت خام کشورهای آمریکایی عضو OECD در مقایسه با سال ۲۰۱۶ میلادی ۲۳۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته باشد. در سال ۲۰۱۸ میلادی نیز پیش‌بینی می‌شود تقاضای نفت خام کشورهای آمریکایی عضو OECD در مقایسه با سال ۲۰۱۷ میلادی ۱۹۰ هزار بشکه در روز رشد کند.

مطابق آخرین آمار ماهانه اوپک در ماه ژوئن، تقاضای نفت خام ایالات متحده در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته است که این رشد سریع مشاهده‌شده در تقاضای نفت خام مطابق با برخی شاخص‌های کلیدی من‌جمله رشد اقتصادی و فعالیت‌های صنعتی است. همچنین طبق آمار موجود طی ۸ ماه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی، تقاضای نفت خام ایالات متحده ۵۰۰ هزار بشکه در روز رشد داشته است.

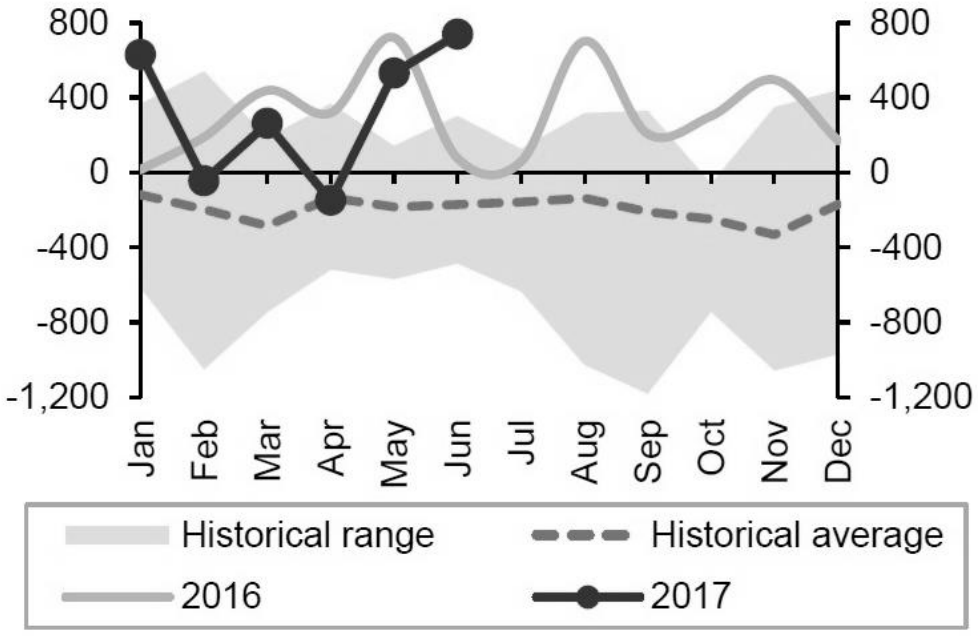
نمودار ٤. تقاضای نفت خام کشورهای آمریکایی عضو OECD (هزار بشکه در روز)

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

۵-۳. تقاضای نفت خام کشورهای اروپایی عضو OECD

پس از رشد زیاد در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ میلادی، تقاضای نفت خام اروپا با عملکرد قوی خود در نیمه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی همگان را شگفت‌زده کرد. آمار تقاضای نفت خام کشورهای اروپایی عضو OECD نسبت به پیش‌بینی‌های اولیه وضعیت بهتری را برای اروپا نشان می‌دهد. بهبود شرایط اقتصادی در سراسر منطقه همراه با فروش رو به رشد اتومبیل و قیمت پایین نفت خام توأمان با افزایش ۱۰۰ و ۴۰ هزار بشکه‌ای در روز به ترتیب برای فصول دوم و سوم سال ۲۰۱۷ میلادی است. برای سال ۲۰۱۸ میلادی، پیش‌بینی رشد تقاضای نفت خام نسبت به گزارش آخرین ماه برای کل سال ۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر است و این وضعیت با چشم‌انداز باثبات اقتصادی اروپا همراه است.

اکثر قریب به اتفاق کشورهای منطقه اروپا از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۶ میلادی، تقاضای نفت خام خود را به‌صورت معناداری افزایش داده‌اند.

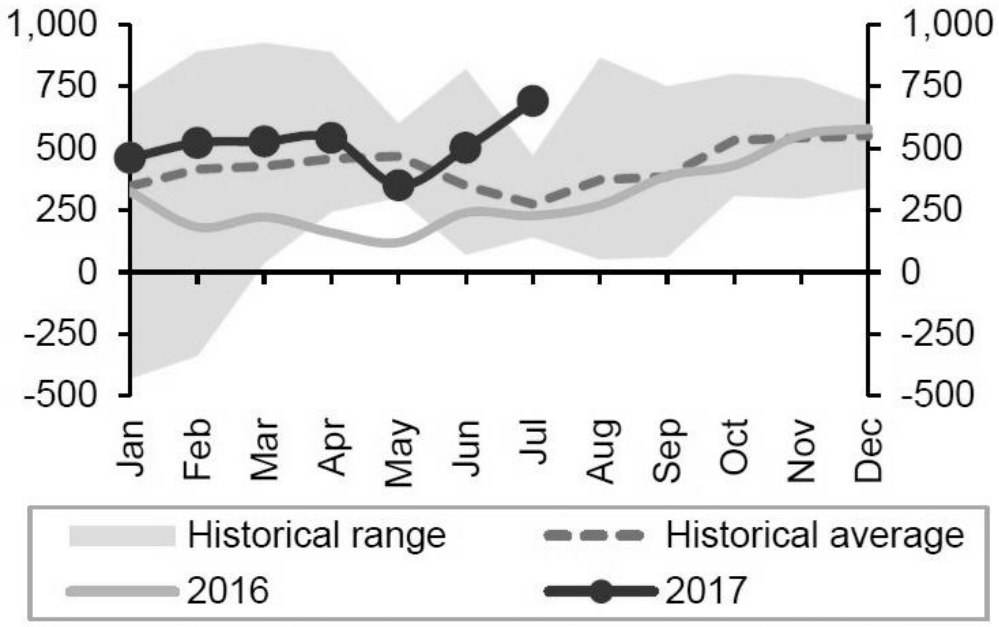
نمودار ۵. تقاضای نفت خام کشورهای اروپایی عضو OECD (هزار بشکه در روز)

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

٥-٤. تقاضای چین

تقاضای نفت خام چین در ماه ژوئن همچنان با سرعت به رشد خود ادامه داد، به طوری که در مقایسه با سال گذشته نزدیک به ۶۹۰ هزار بشکه در روز (معادل ۶ درصد) افزایش داشت. در ماه ژوئن کل مصرف نفت خام این کشور به ۱۱/۷ میلیون بشکه در روز رسید. آمار تقاضای نفت خام چین از ابتدای سال جاری میلادی به‌طور متوسط رشد ۵۵۰ هزار بشکه در روز را نشان می‌دهد که در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۱۶ میلادی (۲۱۰ هزار بشکه در روز) بیش از دو برابر رشد را نشان می‌دهد. رشد تقاضای نفت خام چین ناشی از افزایش مصرف LPG[1] در صنایع پتروشیمی و همچنین افزایش مصرف سوخت جت، نفت سفید و بنزین بوده است که هر یک به ترتیب ۲۰، ۱۳ و ۴ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته‌اند.

پیش‌بینی می‌شود تقاضای نفت خام چین در سال ۲۰۱۷ میلادی ۳۹۰ هزار بشکه در روز در مقایسه با سال قبل افزایش داشته باشد، این در حالی است که انتظار می‌رود تقاضای نفت خام چین در سال ۲۰۱۸ میلادی رشدی معادل ۳۵۰ هزار بشکه در روز داشته باشد.

نمودار ٦. تقاضای نفت خام چین (هزار بشکه در روز)

۱. گاز مایع

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

جدول ۳. تقاضای جهانی نفت خام طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ میلادی (روز/میلیون بشکه)

شرح	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	سهم از کل تقاضا			درصد تغییرات ۲۰۱۷-۲۰۱۶	درصد تغییرات ۲۰۱۸-۲۰۱۷
				۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶		
کشورهای عضو OECD	۴۶/۸	۴۷/۲	۴۷/۵	۴۹/۱	۴۸/۸	۴۸/۴	۰/۸	۰/۳
کشورهای در حال توسعه	۳۱/۴	۳۲	۳۲/۶	۳۲/۹	۳۳/۱	۳۳/۲	۱/۸	۰/۶
چین	۱۱/۸	۱۲/۲	۱۲/۶	۱۲/۴	۱۲/۶	۱۲/۸	۳/۳	۰/۴
سایر مناطق به استثنای چین	۵/۳	۵/۴	۵/۵	۵/۶	۵/۶	۵/۶	۱/۹	۱/۹
کل جهان	۹۵/۴	۹۶/۸	۹۸/۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱/۵	۱/۴

Source: OPEC Monthly Oil Market report September 2017

٦. چشم‌انداز جهانی عرضه نفت خام

٦-۱. چشم‌انداز عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک

عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک در ماه اوت نسبت به ماه قبل ۳۲۰ هزار بشکه در روز کاهش پیدا کرد و به رقم ۵۷/۷ میلیون بشکه در روز رسید که مطابق اطلاعات اولیه، دلیل آن اختلال در تولید نفت خام ایالات متحده از خلیج مکزیک و بخش‌هایی از منطقه ایگل‌فورد[1] به دلیل طوفان هاروی و کاهش تولید نفت خام در دریای شمال و قزاقستان به علت تعمیرات فصلی چاه‌های نفتی است. در این میان تولید نفت خام کانادا و سایر کشورهای اروپایی عضو OECD و برزیل افزایش یافت.

پیش‌بینی رشد عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک برای سال ۲۰۱۷ میلادی نسبت به گزارش ماه پیش سازمان اوپک در سطح ۷۸۰ هزار بشکه در روز بدون تغییر باقی مانده است که نسبت به سال ۲۰۱۶ میلادی ۷۸ هزار بشکه در روز افزایش داشته است. پیش‌بینی می‌شود عرضه نفت خام ایالات متحده بیشترین سهم از رشد عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک را در سال ۲۰۱۷ میلادی در سطح ۶۳۰ هزار بشکه در روز تشکیل دهد. کشورهای برزیل، کانادا و قزاقستان نیز

1. Eagle Ford

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

در مراتب بعدی قرار می‌گیرند. این در حالی است که کشورهای مکزیک، چین و کلمبیا مهم‌ترین کشورهای دارای بیشترین نرخ کاهش هستند.

جدول ٤. عرضه نفت خام کشورهای غیر عضو اوپک طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۵ میلادی (روز/میلیون بشکه)

شرح	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸
آمریکا	۱۳/۶	۱۴/۳	۱۵/۱
کل کشورهای عضو OECD	۲۴/۸	۲۵/۵	۲۶/۵
کل کشورهای د حال توسعه	۱۱/۹	۱۲	۱۲/۱
روسیه	۱۱/۱	۱۱/۱	۱۱/۲
سایر مناطق	۱۸/۱	۱۸/۱	۱۸
کل تولید کشورهای غیر اوپک	۵۴/۸	۵۵/۶	۵۶/۶
تولید در حال فرآیند	۲/۲	۲/۲	۲/۲
کل عرضه کشورهای غیر اوپک	۵۷	۵۷/۸	۵۸/۸

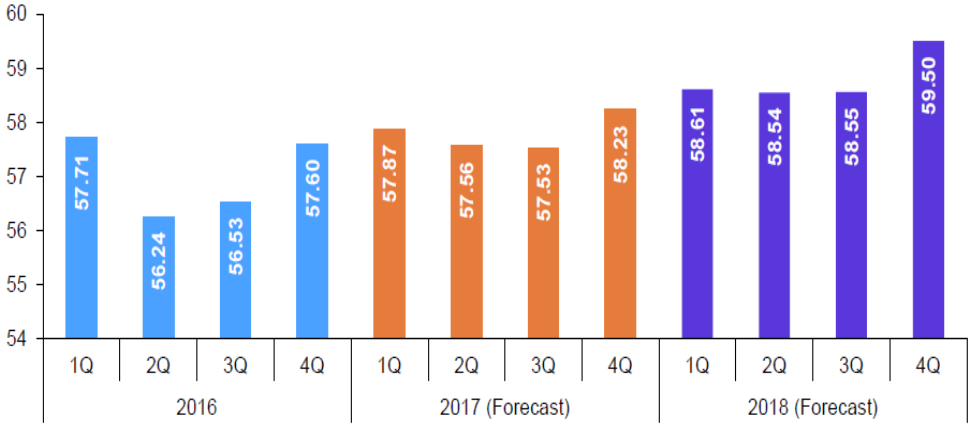
Source: OPEC Monthly Oil Market report September 2017

انتظار می‌رود عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک در سال ۲۰۱۸ میلادی یک میلیون بشکه در روز رشد داشته باشد که به ۵۸/۸ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. انتظار می‌رود کشورهای ایالات متحده، برزیل، کانادا، بریتانیا و کنگو ازجمله کشورهای کلیدی با رشد زیاد در عرضه نفت خام برای سال ۲۰۱۸ میلادی باشند؛ برخلاف کشورهای چین، مکزیک، کلمبیا، آذربایجان و عمان که پیش‌بینی می‌شود بیشترین کاهش را در عرضه نفت خام داشته باشند.

عوامل اصلی انتظارات رشد بالا در سال ۲۰۱۷ میلادی در مقایسه با سال گذشته، قیمت بهبودیافته جاری نفت شیل، راه‌اندازی پروژه‌های عظیمی همچون کاشاقان[1]، افزایش تعداد سازه‌های فعال در آمریکای شمالی و افزایش سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بالادستی است. با این وجود پیش‌بینی می‌شود عرضه کشورهای غیرعضو اوپک رشد خفیف ۱۶۰ هزار بشکه‌ای در روز در نیمه دوم سال ۲۰۱۷ میلادی در مقایسه با نیمه اول همان سال داشته باشد.

1. kashaghan

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

نمودار ۷. عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک برای سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۶ میلادی (روز/میلیون بشکه)

تخمین عرضه نفت خام فصلی (نمودار ۷) سطح محصول سالانه بالایی را به دلیل سرمایه‌گذاری‌های بالای انجام‌شده برای سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی نشان می‌دهد. این امر منجر به رشد سالانه طی سال‌های مورد اشاره خواهد شد. با این وجود، تخمین عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک برای سال ۲۰۱۸ میلادی با سطح بالایی از نااطمینانی همراه است.

۶-۲. عرضه نفت خام کشورهای عضو اوپک

تولید نفت خام ۱۴ کشور عضو اوپک در ماه اوت سال ۲۰۱۷ میلادی بر اساس منابع ثانویه با ۷۹ هزار بشکه در روز کاهش نسبت به ماه قبل به‌طور میانگین به ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز رسید که ناشی از کاهش تولید نفت خام لیبی، ونزوئلا و عراق است. این در حالی است که تولید نفت خام کشور نیجریه ۱۳۸ هزار بشکه در روز افزایش داشته است. میانگین تولید نفت خام اوپک طی ۸ ماه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی ۳۲/۳ میلیون بشکه در روز بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۶ میلادی (۳۲/۷ میلیون بشکه در روز) ۴۱۱ هزار بشکه کاهش یافته است.

لازم به توضیح است بر اساس توافقات ۱۷۱امین اجلاس اوپک مورخ ۳۰ نوامبر سال ۲۰۱۶ میلادی، سطح تولید مورد توافق اوپک ۳۲/۵ میلیون بشکه در روز است که در اجلاس ۱۷۲ام که در تاریخ ۲۵ می ۲۰۱۷ میلادی برگزار شد، به مدت ۹ ماه دیگر نیز تمدید شد.

بررسی تولید نفت خام ایران در هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی نشان می‌دهد تولید نفت خام ایران طی این مدت ۳/۸ میلیون بشکه در روز بوده است. بر این اساس ایران در بین کشورهای

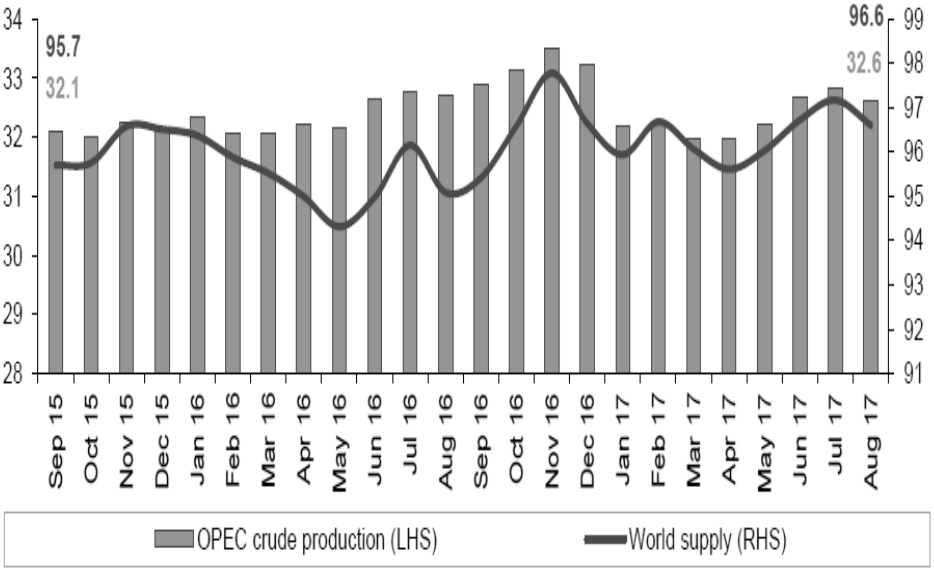
[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

عضو اوپک، از نظر جایگاه تولید نفت خام بعد از کشورهای عربستان و عراق در جایگاه سوم قرار دارد.

جدول ۵. تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (بر اساس منابع ثانویه) در سال ۲۰۱۵ میلادی و هشت ماهه سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ میلادی (روز/میلیون بشکه)

شرح	۲۰۱۵	هشت ماهه نخست		درصد تغییرات هشت ماهه نخست ۲۰۱۵-۲۰۱۷
		۲۰۱۶	۲۰۱۷	
عربستان سعودی	۱۰/۱	۱۰/۳	۹/۹	-۳/۵
عراق	۴	۴/۳	۴/۴	۳/۷
امارات متحده عربی	۲/۹	۲/۹	۲/۹	۲
ایران	۲/۸	۳/۴	۳/۸	۱۱/۸
کویت	۲/۸	۲/۸	۲/۷	-۲
قطر	۰/۷	۰/۷	۰/۶	-۷/۷
دیگر اعضا اوپک	۸/۴	۸/۴	۷/۹	-۶/۷
کل تولید اوپک	۳۱/۷	۳۲/۷	۳۲/۳	-۱/۳

Source: OPEC Monthly Oil Market report September 2017

نمودار ۸. مقایسه عرضه نفت جهان و اوپک طی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵ میلادی (روز/میلیون بشکه)

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

اطلاعات اولیه نشان می‌دهد که عرضه جهانی نفت خام در ماه اوت سال ۲۰۱۷ میلادی در مقایسه با ماه قبل با ۴۱۰ هزار بشکه در روز کاهش به‌طور میانگین به رقم ۹۶/۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. آمار اولیه عرضه ماه اوت نشانگر کاهش ۳۳۰ هزار بشکه‌ای در عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک (که شامل مایعات گازی اوپک نیز می‌شود) است، به طوری که میانگین عرضه نفت خام آن‌ها به ۶۴ میلیون بشکه در روز رسیده است. همچنین تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک در همین ماه ۸۰ هزار بشکه در روز کاهش یافت که یکی از علل کاهش عرضه جهانی نفت خام است. بدین ترتیب سهم نفت خام اوپک در تولید کل نفت خام در ماه اوت به ۳۳/۹ درصد کاهش یافت. نمودار (۷) عرضه نفت خام جهان و تولید نفت خام اوپک را از اواخر سال ۲۰۱۵ میلادی تا ماه اوت سال ۲۰۱۷ میلادی نشان می‌دهد.

۷. تراز عرضه و تقاضای نفت خام

بر پایه تراز جاری تقاضا/عرضه نفت خام جهانی، نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۷ میلادی نسبت به گزارش ماه پیش ۲۰۰ هزار بشکه در روز مورد بازنگری مثبت در بخش تقاضا قرار گرفت. تخمین زده می‌شود تولید نفت خام اوپک در سطح ۳۲/۷ میلیون بشکه در روز قرار گیرد که افزایش ۵۰۰ هزار بشکه‌ای را نسبت به سال ۲۰۱۶ میلادی نشان می‌دهد. فصول اول و دوم به ترتیب ۹۰۰ و ۳۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته‌اند، در حالی که انتظار می‌رود فصول سوم و چهارم به ترتیب ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابند.

به‌طور مشابه تولید نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۸ میلادی ۴۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه پیش مورد تجدیدنظر مثبت قرار گرفت. تخمین زده می‌شود تولید نفت خام اوپک به ۳۲/۸ میلیون بشکه در روز برسد که نسبت به سال ۲۰۱۷ میلادی نزدیک به ۲۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر است.

انتظار می‌رود در فصل اول، افزایش ۴۰۰ هزار بشکه در روز و در فصول دوم و سوم به ترتیب افزایش ۱۰۰ و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای داشته باشند. برای فصل چهارم پیش‌بینی می‌شود عرضه بدون تغییر در مقایسه با فصل مشابه سال ۲۰۱۷ میلادی باقی بماند.

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

جدول ٦. تراز عرضه و تقاضای نفت خام طی دوره ۱۷-۲۰۱٦ میلادی (روز/میلیون بشکه)

شرح	۲۰۱۶	فصل اول ۲۰۱۷	فصل دوم ۲۰۱۷	فصل سوم ۲۰۱۷	فصل چهارم ۲۰۱۷	۲۰۱۷	تغییرات ۲۰۱۶-۲۰۱۷
تقاضای نفت جهان (الف)	۹۵/۴	۹۵/۵	۹۶/۱	۹۷/۶	۹۷/۹	۹۶/۸	۱/۴
کل عرضه غیر اوپک و مایعات گازی اوپک (ب)	۶۳/۲	۶۴/۱	۶۳/۸	۶۳/۹	۶۴/۶	۶۴/۱	۰/۹
عرضه نفت خام غیر اوپک	۵۷	۵۷/۹	۵۷/۶	۵۷/۵	۵۸/۲	۵۷/۸	۰/۸
نفت غیرمتعارف و مایعات گازی اوپک	۶/۱	۶/۲	۶/۳	۶/۴	۶/۴	۶/۳	۰/۲
تفاوت الف و ب (ب منهای الف)	۳۲/۲	۳۱/۵	۳۲/۲	۳۳/۷	۳۳/۳	۳۲/۷	۰/۵
تولید نفت خام اوپک	۳۲/۷	۳۲/۱	۳۲/۳	–	–	–	–
تراز عرضه و تقاضا	۰/۵	۰/۷	۰/۱	–	–	–	–

Source: OPEC Monthly Oil Market report September 2017

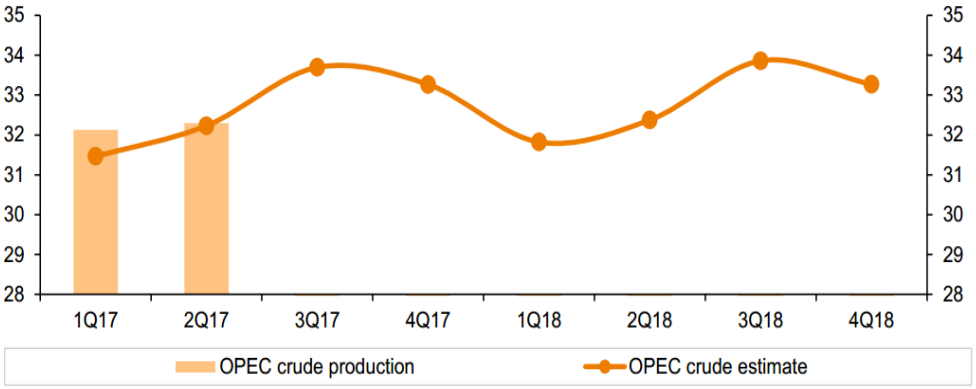
بررسی تراز عرضه و تقاضای نفت در دو فصل نخست سال ۲۰۱۷ میلادی نشان می‌دهد در فصل اول این سال ۷۰۰ هزار بشکه در روز و در فصل دوم ۱۰۰ هزار بشکه در روز مازاد عرضه نفت خام وجود داشته است. کاهش مازاد عرضه یکی از عوامل افزایش قیمت نفت خام در ماه‌های اخیر در سال ۲۰۱۷ به شمار می‌رود.

جدول ۷. تراز عرضه و تقاضای نفت خام طی دوره ۱۸-۲۰۱۷ میلادی (روز/میلیون بشکه)

شرح	۲۰۱۷	فصل اول ۲۰۱۸	فصل دوم ۲۰۱۸	فصل سوم ۲۰۱۸	فصل چهارم ۲۰۱۸	۲۰۱۸	تغییرات ۲۰۱۷-۲۰۱۸
تقاضای نفت جهان (الف)	۹۶/۸	۹۶/۹	۹۷/۴	۹۸/۹	۹۹/۳	۹۸/۱	۱/۴
کل عرضه غیر اوپک و مایعات گازی اوپک (ب)	۶۴/۱	۶۵/۱	۶۵	۶۵	۶۶	۶۵/۳	۱/۲
عرضه نفت غیراوپک	۵۷/۸	۵۸/۶	۵۸/۵	۵۸/۶	۵۹/۵	۵۸/۸	۱
نفت غیرمتعارف و مایعات گازی اوپک	۶/۳	۶/۴	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۶/۵	۰/۲
تفاوت الف و ب (ب منهای الف)	۳۲/۷	۳۱/۸	۳۲/۴	۳۳/۹	۳۳/۳	۳۲/۸	۰/۲

Source: OPEC Monthly Oil Market report September 2017

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]

نمودار۹. تراز عرضه و تقاضای نفت خام طی سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ (روز/میلیون بشکه)

۸. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

متوسط تولید نفت خام اوپک طی هشت ماهه نخست سال ۲۰۱۷ میلادی ۳۲/۳ میلیون بشکه در روز بوده است که حدود ۲۰۰ هزار بشکه از سقف تعیین‌شده در ۱۷۱امین نشست وزیران نفت عضو اوپک کمتر است. از سوی دیگر پیش‌بینی سازمان اوپک برای عرضه نفت خام کشورهای غیراوپک در سال ۲۰۱۷ میلادی به‌طور میانگین ۵۷/۸ میلیون بشکه در روز است، که حاکی از افزایش ۷۸ هزار بشکه در روز نسبت به سال گذشته است. این در حالی است که مطابق برآوردهای سازمان اوپک، تقاضا برای نفت خام در سال ۲۰۱۷ میلادی معادل ۹۶/۸ میلیون بشکه در روز است. از این رو، با احتساب عرضه نفت غیرمتعارف و مایعات گازی اوپک و استمرار تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک در سطح هشت ماهه ۲۰۱۷ میلادی، با فرض ثبات دیگر شرایط بازار جهانی نفت خام، بازار نفت خام جهان با کمبود عرضه ۴۰۰ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۱۷ میلادی مواجه خواهد شد. لذا پیش‌بینی می‌شود قیمت‌های نفت خام افزایش یابند و به این واسطه تولید مناطقی از جهان که با کاهش قیمت نفت از نیمه سال ۲۰۱۴ میلادی به دلیل عدم صرفه اقتصادی کاهش یافته یا متوقف شده بود (مثل نفت شیل آمریکا) مجدداً به مدار تولید بازگردند.

منابع

OPEC Monthly Oil Market Report September 2017

[Downloaded from ejip.ir on 2026-11-01]